

BMP De ZWOLSE LEEMPUTTEN 2012

BMP staat voor Broedvogel Monitoring Project.

Bij een dergelijk project moet je minimaal 7, maar het liefst 10 ochtendtellingen en een avond/nachttelling doen. De ochtendtellingen beginnen een half uur voor zonsopkomst en dat is rond de langste dagen echt wel heel vroeg.

In 2002 hebben we met de vogelwerkgroep Eibergen de Zwolse Leemputten voor het eerst onder de loep genomen. Hetzelfde plot werd in 1978, '79 en '80 ook geteld door een vrijwilliger, maar toen was de grootste open waterplas nog bijna droog omdat het water werd weggepompt. Wel was er een smal waterstroompje in de lengte door de put en voor het overige gedeelte was deze put begroeid met struiken en opslag van berken wat heel goed terug te zien is in enkele soorten, zoals de Fitis.

Maar nu eerst iets over de geschiedenis van de Leemputten. De klei in de Leemputten is ongeveer 20 miljoen jaar geleden ontstaan. Toen was het hier nog volle zee. Dit blijkt o.a. uit de honderden walvisbotten en haaiantanden die hier in de loop der jaren zijn gevonden.

Gekraagde Roodstaart Foto Willie Smeenk

In 1892 werd de steenfabriek in Groenlo opgericht. Eerst alleen voor dakpannen en later ook voor stenen. In het begin gebeurde dit zware werk met de schop en kiepkarretjes die met paarden onder uit de put werden getrokken. In 1931 kwam er een baggermachine. Met de 16 kiepwagentjes werd het leem via een smalspoorbaantje naar de fabriek in Groenlo gebracht.

Winter in de Zwolse Leemputten Foto Willie Smeenk

In 1975 werd de fabriek gesaneerd en stopten de activiteiten. Vervolgens werd dit gebied in 1978 opengesteld voor het publiek onder de naam Natuurpark de Leemputten.

Halverwege de jaren 90 werd de pomp stil gezet die de grootste put droog hield. Hierdoor verdwenen de struiken in de put onder water en kwam er een grote wateroppervlakte bij, waar nu in de wintermaanden bijzondere soorten te zien zijn zoals b.v.:

Brilduiker, Pijlstaart, Witoogend, Krooneend, Tafeleend, Grote Zaagbek, Nonnetje, Visarend en zelfs de Zearend is al eens op bezoek geweest. Wanneer de Boomvalk (die net buiten het plot zijn horst heeft) jongen heeft, komt hij boven de Zwolse Leemputten zijn kostje bij elkaar vliegen. Eerst zie je alleen het mannetje ongeveer een week manoeuvreren om de libellen te pakken en daarna helpt het vrouwtje ook.

Ook komen hier veel Huis- en Boerenzwaluwen foerageren. Verschillende soorten ganzen hebben deze plek ontdekt als broedplaats. In het bijzonder zijn het wel de Brandganzen die in het voorjaar terug komen om hier te gaan broeden. Dit zijn zeer waarschijnlijk wel de verwilderde exemplaren, want ze broeden in hoofdzaak nog binnen de afraftering van de putten. Er waren 6 paartjes Kleine Karekieten en 2 paar Bosrietzangers. De afwezigheid van de Rietgors, Matkop, Kuifmees, Zwarte Mees en de Geelgors vielen op. De IJsvogel en de Zomertortel zijn wel in het gebied geweest, maar buiten de broeddata. De roofvogels werden vertegenwoordigd door de Buizerd, Sperwer en de Bosuil.

Hier volgt de totale lijst van broedvogels voor het BMP plot van de Zwolse Leemputten met dank aan al de tellers: Rob Papendorp, Cees v. Beinum, Alex Visser, Luuk de Haan, Annie Koldewij, Marina Stap, Johan Slütter en Willie Smeenk.

Totaal aantal broedparen
Totaal aantal soorten

2012	2010	2006	2002
296	290	295	301
54	54	62	60

Willie Smeenk

Link naar de foto's Zwolse Leemputten

[https://picasaweb.google.com/108076255808988592594/ZwolseLeemputte n?authuser=0&authkey=Gv1sRgCPTTg6egoc7R7wE&feat=directlink](https://picasaweb.google.com/108076255808988592594/ZwolseLeemputte%20n?authuser=0&authkey=Gv1sRgCPTTg6egoc7R7wE&feat=directlink)

De broedvogels van de Zwolse Leemputten in 2012									
Soort	Aantal in				Soort	Aantal in			
	2012	2010	2006	2002		2012	2010	2006	2002
aalscholver	5	0	2		kl.karekiet	6	5	7	9
fuut	4	4	4	7	braamsluip	0	0	2	
knobbelz	2	2	3	2	merel	19	12	17	18
gr.gans	12	11	3	1	zanglijster	4	3	3	7
can.gans	3	3	2	1	gr.lijster	1	3	2	1
brandgans	8	40	6	7	bosrietz	2	1	5	4
nijlgans	2	2	1	3	grasmus	2	3	4	3
krakeend	1				tuinfluit.	12	8	11	12
wilde eend	3	3	5	3	zwartkop	20	19	16	18
soepeend	0	0		1	tijftjaf	23	20	20	18
kuifeend	3	1	2	3	fitis	8	10	14	12
sperwer	1	0	1		goudhaan	0	0		1
buizerd	1	1	1		gr.viegeenv	1	0	4	2
torenvalk	0	0		1	b.vliegev.	4	7	5	3
boomvalk	0	0	1		staartmees	3	3	3	3
kwartel	0	0	1		glanskop	3	2		4
fazant	2	3	3	1	matkop	0	1	1	2
waterhoen	0	0	1	1	kuifmees	0	1		2
meerkoet	6	7	7	13	zw.mees	0	0	1	1
holenduif	2	1	3		pimp.mees	17	9	8	14
houtduif	13	13	14	14	koolmees	16	10	18	15
turkse tort.	0	0	1	1	boomkl.	4	5	3	3
zomertort.	0	1	2	1	boomkr.	10	6	5	7
koekoek	1	0	1	2	wielewaal	3	2	3	2
bosuil	1	0	1	1	gaai	1	3	3	3
ijsvogel	0	1		1	ekster	2	1	1	
groene specht	1	2	1	1	kauw	0	0		2
zw.specht	0	1			zw. Kraai	2	2	1	1
gr.b.specht	5	3	2	3	spreeuw	0	2	3	5
kl.b.specht	2	2	1	2	huismus	1	0	2	0
boompiep.	1	0	2	1	ringmus	0	0	2	2
graspieper	0	0		1	vink	19	13	19	17
wit.kwik.	1	2	1	1	groenling	1	2	3	1
winterkon.	12	13	15	18	putter	1	1		
heggenm.	2	5	5	3	goudvink	1	2		
roodborst	10	8	12	12	geelgors	0	1	2	
gekr.roods.	6	3	2	2	rietgors	0	1	1	1